

FIS

UNIVERSITY OF ECONOMICS, PRAGUE
CZECH REPUBLIC
FACULTY OF INFORMATICS AND STATISTICS

fis.vse.cz/en

Dezinterpretace v demografii

Inovační týden, VŠE, 7. listopadu 2023

Základní výrazy spjaté s tématem

FAKE NEWS

MOCENSKÉ SKUPINY

KONSPIRAČNÍ TEORIE

DEZINFORMAČNÍ WEBY

HOAX

DEEPPFAKE

DEZINFORMACE

Základní terminologie

FAKE NEWS – úmyslně šířené dezinformace či hoaxy za účelem ovlivnit a manipulovat příjemce v internetovém prostředí a na dezinformačních webech

DEZINFORMACE – je stavebním prvkem fake news

KONSPIRACE – vychází z předsvědčení, že za něčím stojí spiknutí mocných skupin (založeno na představách, víře, nepřímých důkazech)

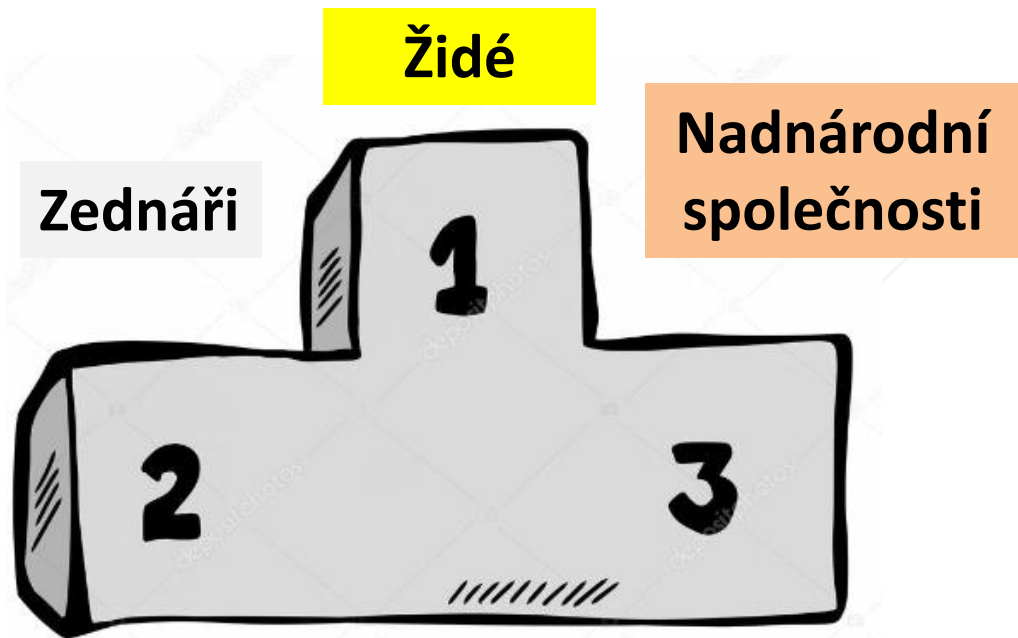
Základní terminologie

DEEPPFAKE – označení pro realistickou úpravu videa. Jedinci pak vykonávají činnosti, které ve skutečnosti nedělají, a říkají slova, která ve skutečnosti nikdy nepronесли.

U statistických (demografických) dat lze mluvit spíše o DEZINTERPRETACI dat:

- **nezáměrná** (orientace v datech není většinou silná stránka českých novinářů)
- **záměrná** (standardně ve volebních kampaních, vláda si vybírá svá čísla a interpretuje, opozice jiná čísla, jiné interpretace)

Nejmocnější skupiny na světě dle konspiračních teorií

Na dalších místech se umístily: mikrovlnka, 5G, energetické společnosti, USA a jiné prohnilé západní státy nebo společnosti

Nejcitovanější „fake news“ statistický výrok

**„Nevěřím žádné statistice, kterou jsem sám
nezfalšoval.“**

Winston Churchill

V čem tkví dezinformace?

Nejcitovanější „fake news“ statistický výrok

**„Nevěřím žádné statistice, kterou jsem sám
nezfalšoval.“**

Tento výrok vymyslel Joseph Goebbels a podařilo se mu přes média přesvědčit veřejnost, že autorem je Winston Churchill.

Otázka: co když je i tohle dezinformace?

Témata propíraná na českém dezinformačním webu v posledních letech

- Covid-19 (nanočipy, úmrtí kvůli rouškám a především, že žádný covid vlastně neexistuje), každopádně některé původní dezinformace se ukázaly nakonec relevantní (původ viru) 😊
- Proruské dezinformační kanály (petrohradská trollí farma)
- Globální oteplování
- Weby obecně zaměřené proti západu, nadnárodní společnosti, všemocná Amerika atd.

PRAKTICKÁ ČÁST

**JDEME HLEDAT, CO NA ÚRYVCÍCH JE
DEZINTERPRETAČNÍHO**

1. Karlovarský kraj je nepříhodnější místo pro spokojené manželství

TEXT: V rámci mezikrajského srovnání se ukázalo, že nejméně rozvodů bylo v roce 2019 v Karlovarském kraji, konkrétně 694 rozvodů. Naopak nejvíce jich bylo ve Středočeském kraji, a to 3 381. Z daných dat jednoznačně vyplývá, že Karlovarský kraj si zakládá na rodinných hodnotách, naopak ve Středočeském kraji se kumulují problémy kvůli blízkosti města Prahy a relativně nízké životní úrovni v jeho okrajových částech.

2. V roce 2021 zemřelo na covid-19 přes 220 tisíc osob v Česku

TEXT: V době dezinformací o neexistenci covidu, nanočipech atd. se nakonec ukázalo, že vláda a další zodpovědné instituce nám záměrně lhaly, neb brutálním způsobem snižovaly údaje o počtech zemřelých na covid. Považte: dle Českého statistického úřadu žilo v roce 2020 na území ČR 10 700 155 obyvatel, ale v roce 2021 pouze 10 500 850 obyvatel. Pokud si myslíte, že to se lidi odstěhovali do zahraničí, tak vezte, že v tomto roce bylo migrační saldo kladné, a to 21 871 osob.

3. Každý třetí mladý Španěl je nezaměstnaný

TEXT: Podle posledních údajů Mezinárodního statistického úřadu Eurostat se ukazuje velmi špatné postavení mladých lidí na trhu práce napříč celou Evropou. V rámci věkových skupin byla jednoznačně nejvyšší obecná míra nezaměstnanosti právě osob ve věku 15–24 let. Zatímco celková míra nezaměstnanosti byla v roce 2022 v EU_27 6,2 %, ve věkové skupině 15–24 let to bylo 14,8 %. Nejhorší situace byla ve Španělsku, kde každá třetí osoba v této věkové skupině byla nezaměstnaná.

4. Téměř polovina dětí vyrůstá mimo manželství, alarmující stav pro českou rodinu

TEXT: Jak jsme již zmiňovali v některých jiných článcích, tradiční hodnoty upadají. Z demografických dat vyplývá, že v roce 2022 se v České republice z celkového počtu 101 299 živě narozených dětí pouze 52 427 narodilo vdaným ženám. Naopak 45 091 dětí se narodilo svobodným matkám, což je téměř polovina. Jak asi bude vypadat výchova dětí tam, kde se pouze v polovině případů bude na výchově dítěte podílet otec? Jednoznačně se ukazuje, že ve velkém počtu případů je otec pouze dárcem, který se na výchově dítěte dále nepodílí.

5. Páry se úspěšné vyhýbají narození dětí v únoru

TEXT: Již po dlouhá desetiletí se rodí velmi nízký počet dětí v únoru. Například v roce 2022 se narodilo v únoru pouze 7 740 dětí. Vysvětlení tohoto jevu některé z vás možná překvapí. Dlouhodobě nízký únorový počet živě narozených dětí je daný extrémně nízkým počtem sňatků v květnu. Tím pádem nedochází k tradičnímu jevu vysokého počtu počatých dětí v den sňatku nebo bezprostředně po sňatku.

6. Češi vymírají od konce druhé světové války

TEXT: Mnozí z nás mají za to, že poválečná doba spojená s nastolením nového komunistického režimu přinesla krom 50. let, perzekucí a normalizace, alespoň příhodné podmínky pro příznivý populační vývoj. Všichni známe silné poválečné ročníky a následně silné ročníky ze 70. let minulého století. Ale i tohle byla lež, což jednoznačně dokládají statistická data. V roce 1945 žilo na území dnešního ČR 10 692 912 obyvatel, v roce 1989 pouze 10 362 257 obyvatel. Co z toho plyne: silná migrace do zahraničí a velmi nepříznivé populační prostředí.

7. Mladí lidé žijí čím dál více sami, zcela se rozpadá tradiční rodina

TEXT: Nejnovější data ze sčítání poukazují na alarmující situaci. Z těchto dat vyplynulo, že v 2021 bylo na území ČR 1 880 tisíc domácností jednotlivců, z celkového počtu 4 813 tisíc hospodařících domácností. To znamená, že téměř 40 % osob žilo v samostatné domácnosti. Přitom v roce 1980 žilo v samostatné domácnosti pouze 939 tisíc osob, v roce 1961 dokonce 515 tisíc osob. V kontextu dalšího vývoje je zcela zřejmé, že počet mladých osob žijících v samostatné domácnosti i v dalších letech poroste. Je tedy otázka, zda v budoucnu budou mladí lidé vůbec vstupovat do partnerství a lidstvo postupně nezanikne.

8. Rozhovor s významným politologem Jaroslavem Labíčkem z agentury „Science and Results“

Novinář: Podle nejnovějšího výzkumu Vaší výzkumné společnosti se ukázala silná provázanost mezi věkem a volebními preferencemi.

Výzkumník: Ano, je to tak. Zcela jednoznačně vychází, že s rostoucím věkem se zvyšuje popularita antisystémových a krajně populistických stran, jako jsou SPD, PRO, KSČM, ale i ANO.

Novinář: Ale když se podíváme na Vaše data podrobněji, zjistíme jednu anomálii. Od věku 75 a více let se naopak sympatie k těmto stranám snižují, čím to je?

Výzkumník: Jsou to generace, které se narodily během války nebo bezprostředně po ní, mají tedy určitou zkušenost s válkou a komunistickým převratem v roce 1948. Jejich chápání politické situace je tedy jiné.

9. Rozhovor novináře deníku Blesk s nejvýznamnějším demografickým odborníkem na úmrtnost Danielem Příkrylem

Novinář: Dlouhodobé trendy ukazují, že v populaci je výrazný nepoměr mezi počtem ovdovělých mužů a žen. Je to tak?

Demograf: Ano je to tak, v roce 2022 žilo na území České republiky přibližně 127 tisíc ovdovělých mužů, ovšem žen několikanásobně více, a to 603 tisíc ovdovělých žen.

Novinář: Čím si to vysvětlujete?

Demograf: Vysvětlení je zcela jasné a jediné. Muži se dožívají mnohem nižšího věku než ženy, a to zcela zapříčiňuje zmíněný rozdíl.

10. Senioři jsou překvapivě inovativnější a kreativnější než většina populace

TEXT: Nová studie výzkumné agentury „Pavel Research“ ukázala jednu překvapivou věc. Agentura v minulém roce na vzorku 2 000 respondentů reprezentujících obecnou populaci v online výzkumu na panelu ČNP zkoumala, do jaké míry invence a kreativita souvisí s věkem, pohlavím, příslušností k sociální skupině, výší platu atd. Analytici na základě faktorové a shlukové analýzy zjistili, že ve srovnání s referenční skupinou osob ve věku 40–59 let jsou senioři ve věku nad 65 let inovativnější, kreativnější a nebojí se nových výzev.

11. Česko má nejméně chudých

TEXT: Česko má v Evropské unii relativně vůbec nejméně obyvatel, kterým hrozí chudoba. Takovému riziku je vystaveno jen zhruba 9 % lidí, průměr EU je 17 %. Statisticy vycházeli z oficiálních statistik Eurostatu (ukazatel příjmové chudoby). Ukazuje se tedy, že Česká republika se nejlépe stará o své obyvatele a nikde nejsou tak kvalitní příjmové podmínky u osob s nižším příjmem jako v České republice.

12. A na závěr další rozhovor s nejvýznamnějším demografickým odborníkem na úmrtnost Danielem Příkrylem

Novinář: Je všeobecně známo, že v Česku na průměrný plat nedosáhne jen tak někdo, oficiálně se uvádí, že pouze jedna třetina zaměstnanců dosahuje výše průměrné mzdy. Jak je to s tou všemi vzývanou nadějí dožití?

Demograf: Ne, takhle to naštěstí není, že by se pouze třetina modelové populace dožila věku naděje dožití, to mohu jednoznačně vyvrátit.

Novinář: A jak to tedy je?

Demograf: Skutečně ukazatel naděje dožití reflektuje modelovou populaci, kdy 50 % populace se věku právě té vypočtené naděje dožití dožije a polovina ne.